

בעזה ש"ת

מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידולה
סטריקור

עצה ותבונה

דברי תורה
מכ"ק מרן אדמו"ר זצלה"ה
'עומק לב'

שיעורים ושיחות קודש
מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
'מים עמוקים'
'דולה התבונה'

פרשת בשלח – שירה תשפ"ד

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

עצה
ותבונה

קובץ צ"א

ערש"ק
פרשת בשלח - שירה
תשפ"ד

לתרומות והנצחות:
052-7620204

לקבלת הגליון בדוא"ל:
a609200101002@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק

ב"ק מרן אדמו"ר הזקן הרה"ק
רבי אלימלך מנחם מנדל זי"ע
מסטריקוב

בן ב"ק מרן אדמו"ר
הרה"ק רבי דוב בעריש מביאלע זי"ע

י"ט שבט תרצ"ו

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

עריכת השולה"ט
ע"י ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל יומא דהילולא

בבית מדרשינו רח' דוד 32 ירושלים

ביום א' הבעל"ט פר' יתרו

בשעה 8:30

נדב ע"י

הר"ר שמעון יו"ט דויטש הי"ו
קרית אתא

לע"נ זקנו

הרה"צ ר' יעקב מנחם מנדל זצ"ל
ב"ר יהושע זאב דויטש זצ"ל

חברותא וידיד לב"ק אדמו"ר זצוק"ל

גלב"ע ב"ב שבט תשמ"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

י"ל ע"י

סכו זכור
לאברהם
סטריקוב

רחוב דוד 32 ירושלים

ניתן להאזין לשיעורי
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מדי ליל שישי בשידור חי
במערכת 'קול סטריקוב'
מס' 072-3371263 שלוחה 4.
כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור
וכן בקו שיעורי ב"ק מרן
אדמו"ר שליט"א בקול הלשון
מס' 073-2951269 שלוחה 1.

בשלה

אז ישיר משה ובני ישראל את
השירה הזאת לה' וגו' (טו, א).

וברש"י: "מדרשו אמרו רז"ל (סנהדרין
כ"ט), מכאן רמז לתחיית
המתים מן התורה". וצפוטות הראיה
היא ממה שנאמר בלשון עתיד 'ישיר',
היינו שיהיה עוד זמן שישירו, ומשמע
שאותם אנשים ששרו כעת ישירו לעתיד,
והיינו על הנס המופלא של תחיית
המתים.

ובאופן אחר יש לפרש הרמז מכאן
לתחיית המתים, על פי המוצא
על רב האי גאון שהתווכחו עמו
המינים והאפיקורסים צעניין האמונה
בתחיית המתים, וטענו לפניו שלא ייתכן
שדבר כזה לא נזכר בתורה. - וצאמת זהו
אכן דבר האומר דרשני, וצפוטות נראה
לומר שכיוון שתחיית המתים היא בכלל
חובת האמונה דרמיה על איש ישראל,
ועבודת האמונה צוה שייך ביותר כאשר
לא נאמר הדבר בפירוש (וכדחזינן
שאותם אפיקורסים הכחישו את

האמונה בתחיית המתים כיוון שלא נכתב
הדבר בתורה), לכן צדוקא לא נזכר
הדבר בהדיא, כדי שיהיה שייך צוה
עבודה תמה של אמונה.

אמנם רב האי גאון ענה להם לפי דרכם
תשובה ניכחת, שצאמת עניין
תחיית המתים מוכח מן התורה, שהרי
בתורה מוצטת שכר טוב לצדיקים, ועונש
לרשעים (וצדבר זה הודו אותו המינים,
שהרי כפרו רק בתורה שצע"פ
וצמסורה), והלא צמשך הדורות היו
מצדים רצים אל כלל ישראל, שעצרו
עליהם נרות וגזירות נוראות, וגם
הצדיקים סבלו מן הנרות והייקורים,
וצוודאי לא ייתכן שאותם הצדיקים קבלו
את שכרם המוצטת להם על מעשיהם
בעולם הזה, וממילא מוכרח להיות שעוד
יצא זמן שיחזרו אותם הצדיקים לעולם
הזה ואז יקבלו שכרם משלם, ומכאן
ראיה ניכחת לתחיית המתים מן התורה.
ובזה יש לבאר הרמז לתחיית המתים
שיש מן הכתוב 'אז ישיר', שנאמר

בלשון עתיד, ויש לפרשו בלשון הצטחה, שתמיד יהיה אלל בני ישראל עניין השירה, וקשה, הרי עתידים להיות תקופות שבהם יעזרו בני נרות רבות ורעות, ואיך שייך שתהיה אז אללם עניין השירה. אלל מכיוון שמאמינים בתחיית המתים, ויודעים שיגיע זמן שיינתן השכר על כל המעשים, ממילא גם צדורות הללו בהם סובלים ייסורים ונרות שייך להיות במצב של ושירה, וממילא שפיר, 'מכאן רמו לתחיית המתים מן

התורה'.

וי"ל צוה עוד, שהנה השירה עניינה ומהותה היא שמחה, ובוודאי אין שייכת שמחה שלימה בלי אמונה תמה וטהורה, וכמו כן הוא להיפק, שאי אפשר להגיע לאמונה שלימה בלי שמחה, והא צוה תליין. ונמצא שנכלל בשירה עניין האמונה, על כל חלקיה ועל כל עיקריה, ואחד מהם הוא עיקר האמונה בתחיית המתים.

ומצאנו עוד צפרשתנו עניין האמונה, והוא צפרשת המן, שממנה למדים שכל מזונותינו ופרנסתינו הוא מאתו יתברך, והכל בהשגחתו ובהנהגתו. ונאמר צפרשה (טו, לג-לד) "ויאמר משה

אל אהרן קח נננת אחת ותן שמה מלא העמר מן והנח אתו לפני ה' למשמרת לדורותיכם, כאשר צוה ה' אל משה ויניחהו אהרן לפני העדת למשמרת". ול"צ העניין שיישאר המן לדורות למשמרת. וי"ל שכיוון שהמן מורה ומלמד עניין האמונה, וכח זה נריך שיהיה 'לדורותיכם', כי אין לישראל קיום בלי האמונה, וזאת מקבלים מכח נננת המן שנשאר אלל בני צכל הדורות, שמזה מתעוררת אללם האמונה תמיד.

ובן מלאנו גצי פרה אדומה, שננטוו להשאיר נננת מאפר הפרה לדורות, כדכתיב (צמדצד יט, ט) "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה". וי"ל שגם זה לצורך קיום האמונה לדורות, כי צמנוות פרה אדומה שהיא חק בלי טעם יש את כח האמונה ציתר שאת. וכמו כן היה צמקלו של אהרן וכמו שכתוב (שס יז, כה) "את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי", והיינו שזהו ג"כ לצורך קיום האמונה לדורות. ובאמור אשר פרשה זו היא כולה אמונה, צשירת הים וצפרשת המן, וממילא הקריאה מעורר את הזמן לזכות צשצת זו לאמונה שלימה ותמה.

דולה התבונה

השירה - מעין דלעתיד לבא

שיעור ליל שישי פרשת בשלח תשע"ט

עיקר היכולת לומר שירה הוא לעתיד לבא,
אבל גם בזמן הזה אפשר לזכות לזה ע"י האמונה

אנו עומדים לקראת 'שבת שירה', את שירת הים אומרים בכל יום, אבל בשבת זו, כאשר קוראים את השירה בתורה, מקבלים את הכוחות לומר את השירה כדבעי, בבחינת "ויאמרו לאמר" (טו, ט), שעל ידי השירה בשבת זו יכולים בכל יום לאמירת השירה במדרגה הראויה.

עה"פ (יד, ט) "ובני ישראל יצאים ביד רמה", תירגם אונקלוס "ובני ישראל נפקו בריש גלי", ובספה"ק דגל מחנה אפרים פירש בזה על דרך הרמז בכו"כ אופנים, ואחד מהם (א"י צניס הא'): "או יאמר 'בריש גלי' היינו 'בשי"ר גלי', רצה לומר, כשיתגלה שיוכלו לומר לפני השי"ת שירה כמו משה רבינו ע"ה ושאר הצדיקים שאמרו שירה, אז 'ובני ישראל יוצאים' מן הגלות, והבן".

מבואר, שעניין השירה יש לה שייכות עם הגאולה, וכאשר יגיעו בני"י למצב של שירה, אז יוכלו לזכות לגאולה. וצריך להבין מדוע אכן כן הוא שהשירה היא במדרגת הגאולה.

והדברים מתבארים בדברי השפת אמת (מנ"ט ד"ה צמדת) שכתב וז"ל: "במדרש (שמו"ר כג, ה) 'ויאמינו (וגו') אז ישיר', עתידין ישראל לומר שירה לעתיד לבא דכתיב (מהל"ס נט, ט) 'שירו לה' שיר חדש', ובאיזה זכות אומרים שירה - בזכות אמונה,

'תשורי מראש אמנה' (סיר השירים 7, ט) 'כו'. פירוש, כי עיקר השירה היא לעתיד, כמו שכתוב (מהלס קד, לא) 'ישמח ה' במעשיו' – 'עתיד לשמוח' (ויק"ר כ, ז). כי בעוד שיש תערובות רע בעולם אין השירה בשלימות, כי עיקר פירוש 'שירה' הוא הברור בשלימות, כמו שעשה האלקים את האדם 'ישר' (קהלת ז, טט), אבל בני ישראל בכח האמונה יכולין למצוא הארת השירה גם בעולם הזה ובזכות אמונה הם נמשכים אחר הקב"ה, כמו שכתוב (מצקוק 3, ד) 'וצדיק באמונתו יחיה'."

והיינו, שהמצב של שירה באה כאשר האדם הוא בבחינת 'ישר' כפי שעשהו האלקים – אותיות דדין כאותיות דדין 'שיר', שאז בא ממילא לבחינת השירה, שהרי זהו תכלית בריאתו בעולם הזה, וכמו שכתב השפ"א לעיל מינה ש"בני ישראל נבראו להעיד ולזמר גבורת הבורא דכתיב (ישעיה מג, כא) 'עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו'", אולם למעשה, כיוון שיש תערובת רע בעולם, כבר אין האדם בבחינת הישרות, ולכן אינו יכול לבא למדרגת השירה, ורק לעתיד לבא כאשר יתברר הטוב מן הרע 'אז ישיר'.

ושורש הדבר, כי השירה באה כאשר האדם רואה בחוש את הנהגת הקב"ה בעולם והשגחתו, שאז מתמלא לבו לשיר ולרנן תהילות ה', אבל בעולם הזה אשר הוא מלא חושך והסתר, ובעיניים הגשמיות אין רואים את כבוד ה' המלא את העולם, אלא נראה כמתנהג בטבע בלי מנהיג לבירה, אי אפשר לומר שירה. ולעתיד שאז יהיה ה' אחד ושמו אחד, ועין בעין יראו שהוא הבורא והמנהיג לכל הברואים, ממילא יפתחו הלבבות והפיות לספר תהילות ה'.

אכן בכח האמונה יכולים בני ישראל להגיע למדרגת השירה גם בעולם הזה, כי על ידי האמונה עיניים להם ויראו את הנהגת ה' והשגחתו על אף כל ההסתרות והחשכות העבה, וממילא יכולים לומר שירה בדוגמת השירה דלעתיד.

ומובנים היטב דברי הדגל מחנה אפרים, שכאשר יבואו בני"י למדרגת השירה יצאו מן הגלות, כי אמנם כן הוא, שהשירה שייכת למצב הגאולה. ולפי זה צריך לומר, שהזוכה להגיע למדרגת השירה גם בהאי עלמא, והיינו על ידי האמונה וכאמור, הרי יש בו הארה מעין הגאולה בתוך בור גלותא. והדברים נפלאים.

השירה היא על שמכירים את הנהגת ה' דווקא בתוך ההסתר והחושך

בספה"ק תולדות יעקב יוסף (צלאשים צמלמו; ויקהל ד"ה צפסוק ויקהל סג') מביא מאמר
 מזהבצש"ט זי"ע על הפסוק בשירה (טו, ט) "אמר אויב ארדף אשיג אחלק
 שלל תמלאמו נפשי אריק הרבי תורישמו ידי", שיש כאן חמשה אלפי"ן רצופים, שאלופו
 של עולם הקב"ה הוא כאן בהסתר. ועל דרך השם הקדוש סא"ל המסתתר בשם השמן
 סמא"ל.

והיינו (כפי שמבאר התולדות שם), כי באמת תמוה איך באמצע השירה, שמשבחים
 ומודים בו על ישועת ה' שעשה עמנו, הגדולות והנפלאות שפעל בידו החזקה,
 נכנס פסוק זה המדבר על מזימותיו הרעות של האויב, שביקש להילחם ולנצח את בני"י
 ולחלק שללם, שזה הוא מצב גרוע מאוד לבני"י, ואיזו שירה היא זו. ועל כך גילה
 הבעש"ט שדווקא בתוך המצב הגרוע הזה, מסתתר אלופו של עולם.

ומסיים שם: "ואחר שידע אדם כלל זה שהוא כלל גדול שאין שום מסך מבדיל בינו
 לבין אלקיו בשעת תורה ותפלה גם שיעלו לפניו כמה מחשבות זרות שהם
 לכושין וכסויין, שהקדוש ברוך הוא מסתתר שם, מכל מקום אחר שידע אדם שהקב"ה
 מסתתר שם אין זה הסתרה".

ובאמת לאחר מעשה ראו איזה חסד גדול היה דווקא במזימותיו של פרעה לרדוף
 ולהשיג את בני"י. כי הנה כל זמן שהיה הוא וצבאו עדיין קיימים, שרויים היו
 בני ישראל בפחד וביראה ממנו, שמא יתגבר עליהם היום ולמחר ויחזירם למצרים,
 וממילא היו בבחינה מסוימת בגלות מצרים, כי עדיין היו מורא פרעה עליהם. ופחד זה
 פג רק עי"ז שהחליט פרעה לרדוף בעקבות בני"י, ואז כאשר נכנס אחריהם אל הים
 ומבע שם הוא וכל חילו, "וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים", אז באה לנפשם
 הרוגע והשלווה באין מפריע, ויצאו לגמרי מן הגלות. וכל זאת סיבב הקב"ה לתכלית
 זו, שפרעה יתחזק לרדוף אחרי בני"י, כדי שעי"ז יצא פחדו ואימתו מליבם, וכדכתיב (יד,
 גד) "ואמר פרעה לבני ישראל נבכים הם בארץ סגר עליהם המדבר, וחזקתי את לב
 פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו".

והרי לנו בחוש איך שה'אמר אויב ארדוף אשיג אחלק' וגו', שבפשטות נראה כתכלית הרע, ובשעת מעשה נכנסו מזה בני' לחרדה גדולה, וכמו שנאמר (שם, י) "ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם ויראו מאד" – הרי שלאחר מעשה נתברר שבזה גופא היה טמון חסד ה' ורחמיו על בני', כי רק עי"ז יצאו לגמרי מן הגלות.

ועל כך אומרים שירה, לא רק על ההצלה והישועה עצמה, אלא גם על ה'אמר אויב', שמכירים שבו שורה ג"כ שמו של הקב"ה, והכל מאתו יתברך, ולתכלית ההטבה והחסד.

והדברים עולים בקנה אחד עם דברי השפ"א האמורים, כי באמת שייך לומר שירה רק לעתיד לבא, שאז יראו עין בעין את הנהגת ה' המסתתרת דווקא בתוך כל ההעלמות והחשכות, ובעולם הזה קשה מאוד לומר שירה, כי אין מכירים כל כך שבתוך ה'אמר אויב' מסתתר אלופו של עולם, אולם על ידי ה'ויאמינו בדבריו', שמתחזקים באמונת אלוקי עולם, ומחדירים למח וללב שאכן אתה הוא א-ל מסתתר, וכל הנראה לעיניים הוא רק לבוש והסתר, ובאמת הכל מונהג ומושגח ע"י הקב"ה במידת חסדו וטובו, ממילא זוכים לומר שירה גם בעולם הזה.

את השירה אומרים עם הפסקות של נעימה - כדי ליתן ריווח להתבונן

והנה איתא בשולחן ערוך (או"ח נא, ט): "מזמור לתודה יש לאמרו בנגינה, שכל השירות עתידות ליבטל, חוץ ממזמור לתודה". ולכאורה צריך ביאור מה נתינת טעם הוא זה, שמשום שמזמור זה עתיד להיאמר לעתיד לבא יש לאמרו בנגינה.

ונראה לבאר, דהנה עה"פ (דברים לא, יט) "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" וגו', כתב הרמב"ן: "וטעם 'השירה הזאת' - השירה אשר אנגיד לך עתה, והיא האזינו. ויקראה 'שירה', כי ישראל יאמרוה תמיד בשיר ובזמרה, וכן נכתבה כשירה, כי השירים יכתבו בהם הפסק במקומות הנעימה".

ומבואר בזה דבר חידוש, שהדרך מלפנים כאשר קראו השירה, הן שירת האזינו והן שירת הים, היה באופן שמפסיקים מפעם לפעם ומנגנים בנעימה, וזהו מעם ההפסקות שיש בכתיבת השירות בתורה, שנכתבו אריח על גבי לבנה, או אריח ע"ג אריח ולבנה ע"ג לבנה, כי בהפסקות אלו בין כתב לכתב, שם היו מפסיקים בקריאה כדי לשורר ולנגן. ואין אתנו יודע מה היה הניגון שניגנו, אבל כך מפורש בדברי הרמב"ן. ויש להבין העניין מדוע צורת השירה היא באופן כזה, שמפסיקים בה בנעימה.

אלא העניין בזה על פי מה שביאר רש"י בתחילת חומש ויקרא בעניין ההפסקות שיש בין פרשה לפרשה וז"ל: "ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין". נמצא שעניין ההפסקה היא בשביל ההתבוננות.

וזהו גם כן עניין ההפסקה בתוך השירה, כי השירה היא כאמור מצב של הכרה והשגה בגדולת ה' ובהנהגתו והשגחתו על כל העולם, וממילא בוודאי שלא די בקריאת תיבות השירה גרידא, אלא כאן נחוצה ביותר ההתבוננות וההעמקה במח ובלב בתוכן ובפנימיות הדברים, ולכן ההפסקות שבתוך השירה משמשות, שבין עניין לעניין שאומרים בה, יתבוננו בדברים. ואז מנעימים בנעימה, כי הנעימה כוחה יפה לפתוח את שערי המח והלב להתבוננות והעמקה מרוממת.

והנה ידוע מאמר הצדיקים על דברי רש"י בריש פרשת ויחי "למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו, נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד, שהתחילו לשעבדם". וביארו על פי האמור, שההפסקות ניתנו כריווח להתבונן, ועומק השבר בזמן הגלות הוא, שאין בו ריווח להתבונן, ולכן בתחילת השעבוד אין הפסקה זו הניתנת כדי להתבונן.

ונמצא שההבדל בין זמן הגלות לתקופת הגאולה, שבגלות קשה מאוד להתבונן, ואילו בעת הגאולה תרבה התבונה. ואכן נודע שהעולם הזה הוא עולם המעשה, ולכן בו העיקר הוא מעשה ודיבור, וכמו שכתוב (דברים ז, יא) "היום לעשותם", ורק מעט מחשבה. אבל העולם הבא הוא עולם המחשבה, כי אז מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ויגיעו להשגה גדולה בגדולת ה', וכמו שאומרים (פיוט 'יאמיו' למוסף של ימים

נומאס) "ויכירו כח מלכותך וילמדו תועים בינה". ולכן בעת הגלות אין הפסקה להתבונן, כי אין העולם הזה מוכשר להתבוננות ולהשגה, ורק לעתיד לבא יהיה ריווח להתבונן ולהשיג גדולת ה' ותפארתו.

ולפי האמור הדברים נפלאים, כי באמת השירה היא שייכת לעולם הבא, כי היא דורשת התבוננות והשגה, אבל בעוה"ז שההתבוננות בו כדבעי קשה ורחוקה, לא שייך כל כך לומר את השירה. אבל באמת אפשר לזכות גם בעוה"ז לבחינה של מעין דלעתיד, ואז אפשר לומר שירה גם השתא, ונמצא שאמירת השירה שלנו יש בה הארה ממדרגת העולם הבא, ולכן נסדרה עם הפסקות, הניתנות כדי להתבונן, דבר השייך לאור הגאולה, ולמעין ממנו אנו זוכים גם בזמן הזה בעת אמירת השירה.

ומעתה מובן היטב מה טעם הוא לומר מזמור לתודה בנגינה כיוון שמזמור זה שייך בייחוד לעתיד לבא, והיינו כי אמירת מזמור לתודה לעתיד לבא תהיה בוודאי באופן כזה, של נעימה ונגינה שיש בה התבוננות והשגה ורוממות המח והלב, ולכן גם כעת כשאנו אומרים מזמור לתודה בעת הגלות, יש בנו כח לדבוק כבר בצורת השירה דלעתיד, ולאומרה ג"כ בנגינה ובהתבוננות. ועל דרך שפירש רש"י (צרכות סג. ד"ה ויצרכו) את נוסח הברכה שהיו אומרים במקדש "ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם", "להודיע שאין העולם הזה לפני העולם הבא כלום אלא כפרוזודור לפני הטרקלין, כלומר הנהיגו ברכותיו בעולם הזה כדי להיות רגילים לעוה"ב שכולו ארוך". ומבואר שיש בידינו לנהוג כבר בצורת הברכה כעין דלעתיד, וכן לעניין השירה והזמרה.

וההבדל בין הגלות לגאולה הוא בזה, שבעוד שלעתיד תהיה השירה והזמרה בדרך ממילא, וכדכתיב (ישעיה נא, ג) "כי נחם ה' ציון נחם כל חרבתי וישם מדברה כעדן וערבתי כגן ה' ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה", שאז יהיה זה בבחינת עבודת מתנה, שממילא ישירו ויזמרו לה' במזמור לתודה מתוך שמחה, ואילו בזמן הגלות נדרש על זה עבודה קשה, כדי להגיע למדרגת ההודאה וההלל לה' והעבודה לפניו מתוך שמחה ושירה, אבל אפשר לזכות לזה כאשר באמת משתדלים לומר את השירה והזמרה לא רק מהשפה ולחוץ, באמירת המילים גרידא, אלא בנגינה ונעימה,

בהתרוממות המח ובהתעוררות הלב, ובהתבוננות והעמקה, אז יכולים להידבק בהארות הגאולה מעין דלעתיד.

והמורם מכל זה להלכה ולמעשה, כמה יש להשתדל ולהתאמץ באמירת שבחו של הקב"ה, בפסוקי דזמרא, ובפרט באמירת מזמור לתודה ובאמירת שירת הים בכל יום ויום, שבוודאי גרוע הדבר מאוד כאשר אומרים זאת במרוצה ובחיפזון, שהוא היפך כל עניין השירה והזמרה, אלא צריך לאומרם ביישוב הדעת, ועם התבוננות, ובנעימה ונגינה.

המנהג לומר שירת הים פסוק בפסוק חזן וקהל

ובזה אנו באים לעניין שבת שירה הבעל"ט, אשר הנה יש מקומות שנהגו בהם לומר שירת הים בשבת זו חזן וקהל פסוק בפסוק, ואמנם בפולין לא נהגו בזה, אבל הרבה נוהגים כן, ויש המזלזלים במנהג זה, באומרם, מה העניין להאריך את זמן אמירת השירה, ומה טעם יש בחזרה זו באופן של חזן וקהל, ומה חסר כאשר נאמר את השירה כרגיל, בכוונה שלימה.

אכן מדברי הרמב"ן למדנו שצורת השירה הנכונה היא באופן של הפסקים, הרי גם השירה בתורה הייתה יכולה להיכתב באופן רגיל, והיא נכתבת בצורה של הפסקים בין עניין לעניין, וזהו להורות לנו שגם בקריאת השירה כאן המקום להפסיק ולהתבונן במה שאומרים, ולהנעים הנעימה מתוך התרוממות והתרגשות הלב. אכן, את השירה יש לומר בדווקא לאט, ולא במרוצה ובחיפזון, ובכן, אומר החזן לעצמו, ועונים הקהל לעומתו, ובאופן זה מתעוררים לומר את השירה כראוי וכנכון.

והנה בא אחד ועושה חשבון, שהלא היום זה שבת שירה, ואמירת השירה בציבור תארך עשר דקות, ואם כן מה לי להתחיל יחד עם הציבור, אלמד יותר לפני התפילה, ואז, עד שהציבור יסיימו את השירה אני גם אני לשם ואשתווה עמהם בתפילתם. אבל טעות היא בידו, יש סיבה גדולה לכך שהשירה נאמרת כך, כי את השירה יש לומר באופן אחר, הרי תכלית השירה היא להגיע ל"ויאמינו בדבריו ישירו

תהלתו" (תהלים קו, יג), וכדברי השפ"א, לבחינה של מעין עולם הבא, ולכך ניתן להגיע רק אם אומרים את השירה בצורה מיוחדת כזו, ביישוב הדעת ובהתבוננות.

מוענים הטוענים, 'בפולין לא אמרו כך', אולם זאת לא שתו אל ליבם, שהרי בפולין ישבו שעות ממושכות לפני התפילה ועסקו בהכנה דרבה אליה, כבר התבוננו לפני התפילה וממילא היה אפשר לומר את השירה בצורה רגילה. תמיד כשאומרים 'בפולין לא נהגו כך', צריך לזכור את דברי הקאצקער רבי זי"ע על הכתוב (נראשית מנח, כג) "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי", ותרגם אונקלוס: "די נסיבית מידא דאמוראה בצלותי ובבעותי", וביאר מדוע נמשלה התפילה לקשת, כי הקשת יורה את חיצו במהירות, בלי שהייה, אולם כדי שיוכל לירות, צריך קודם הכנה רבה למתוח את הקשת היטב, ואז אח"כ כבר יכול לשלוח את החץ עד מהרה. וכמו כן היא התפילה, שהיא עצמה יכולה להיות במהירות, כל שבהכנה לתפילה השקיעו והתעסקו הרבה. ובכן, בפולין עסקו הרבה בהכנה לתפילה, ולכן התפילה לא הייתה צריכה לארוך זמן רב, אבל אנו שאין משקיעים כ"כ בהכנה לתפילה בדרגת החסידים הראשונים, אזי צריך שלכל הפחות בעת התפילה יתבוננו ויעמיקו כדבעי.

אי אפשר לעשות זאת בכל יום ובכל שבת, אז לפחות עושים זאת בשבת שירה, שאז הוא זמן מסוגל ביותר כדי לקבל מהשירה כוחות לכל השנה כדבעי, שזה יהיה בבחינה של "שבחו אהובים ורוממו לא-ל ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות ברכות והודאות למלך א-ל חי וקיים" (נרנח קר"ש של שמריט). את הכח לומר שירה באופן מרומם כזה, יכולים לקבל בשבת זו שבו קוראים בתורה את השירה, והקריאה מעורר את הזמן, אז לכל הפחות בפעם הזו יאמרו את השירה בצורה שיש לאמרה, בהתבוננות ובהתרוממות.

כשבאנו לכאן עשינו תקנה שיאמרו בכל שבת את השירה לאט יותר, לא חזן וקהל, רק שהחזן מתחיל כל פסוק וכולם אומרים יחד. והחזן אכן עושה את תפקידו, אבל אצל העולם לא כולם מצטרפים לזה, יש כאלו שאומרים זאת לכד במהירות, ואינם מרגישים שום עניין וסיבה באמירת השירה בצורה זו. אולם צריך לדעת שכאמור, צורה

זו של אמירת השירה לאט יותר, זה נוגע ביסוד מהות השירה. נתנו לנו מתנה נפלאה כזו של שירה, אפשר לצאת ידי חובה באמירה בעלמא, אבל אפשר להגיע לכזו רוממות של עוה"ב ושל גאולה, אפשר לצאת מהשירה עם חיים של גאולה, חיים של דביקות בהקב"ה, של 'תודה וקול זמרה', שזאת היא צורת החיים שבה צריך היהודי לחיות, מעיין דלעתיד לבא, זהו נפקא מינה גדולה איך עושים זאת.

'ובני ישראל יוצאים ביד רמה', 'בריש גלי', 'בשיר' – על ידי השיר יוצאים מן הגלות, אבל יש צורה איך אומרים שיר, לא באמירה בעלמא ולא בחיפזון, אלא בנעימה ובהתבוננות.

ואין הדברים אמורים רק לעניין שירת הים, אלא נכלל בזה כל השירות והזמרות שאומרים לא-ל חי, כמו למשל הפיוט 'לכה דודי', ששרים ומנגנים בו, ואין זה דבר של מה בכך, אלא עצה עמוקה יש בה, שייכנסו עי"ז לעומק הדברים ולפנימיותם, לרגש ולשמחה, שע"ז מתרוממים ומתעלים לעילא ולעילא. גם כאן, אפשר לומר את המילים בצורה יבשה, אבל כאשר מנעימים בשיר, אזי יש מחשבה שלמה ולב שלם בהתקשרות פנימית לדברים הנאמרים (וגם עוד זאת יש בניגון ה'לכה דודי', שמכבדים בזה שבת המלכה).

כזו שבת גדולה באה עלינו, מתנה נפלאה כזו שנתן לנו הקב"ה בדמות שבת שירה, ובוודאי שיש לראות שנצא עם משהו מן השבת, שזה ישפיע על כל השירה של כל השנה שיהיה באופן אחר ובמדרגה נעלית, ושנוכה עי"ז להארת הגאולה בגאולת הנפש בבחינת 'קרבה אל נפשי גאלה'.

